

Yvonne Luijt en Antoinette Stockmann met de Slaaphazen.

FOTO UNITED PHOTOS/PAUL VREEKER

Met winkel vol borduurwerk vrouwen laten studeren

Laura den Edel

Haarlem ■ In de winkel aan de Grote Houtstraat 119 verkoopt Tesselschade Arbeid Adelt (TAA) handwerk. Van bridegkleden, poppen en luiermanen tot theemutsen. Maar achter dat damesvljht schuilt de ambitie om vrouwen te helpen economisch zelfstandig te zijn. Deze week bestaat de vereniging 148 jaar, op naar de 150.

Bestuurslid Yvonne Luijt (71) uit Bentveld staat regelmatig een dagdeel in de winkel. Ze weet precies wat goed verkoopt. „De merklappen, gepersonaliseerd voor de geboorte van een baby. De slaaphazen, dat zijn echt TAA-klassiekers, net als de ‘morsmouwen’ of de zomerse smockjurkjes voor peuters.” Alle producten in de winkel worden gemaakt door handwerksters, die de materialen en een kleine vergoeding krijgen, net als in 1871, het jaar van oprichting. Toen was handwerken één van de weinige manieren waarmee ‘beschaafde vrouwen’ zelfstandig een inkomen konden verdienen. Het stukje ‘Arbeid Adelt’ in de naam verwijst naar dit begin in de vrouwenemancipatie in Nederland.

Met de opbrengst van de verkoop helpt TAA al tachtig jaar vrouwen hun economische zelfstandigheid te bereiken door hun studiegeld geheel of gedeeltelijk te betalen, door middel van het Betsy Perk Opleidingsfonds. Het is het belangrijkste

Tesselschade Arbeid Adelt op weg naar 150 jaar

doel van de vereniging met landelijk ongeveer zesduizend leden. Voor Antoinette Stockmann, de 62-jarige secretaris uit Heemstede, is het studiefonds haar drijfveer. „We zijn een vereniging voor vrouwen, door vrouwen. Er zijn helaas jonge vrouwen die, door omstandigheden, tussen wal en schip vallen. Die een treurige achtergrond hebben, bijvoorbeeld een gewelddadige jeugd of een relatie die niet goed afloopt. Vaak hebben ze jonge kinderen en willen ze niet in de bijstand zitten. Maar ze hebben wel hulp nodig om weer aan de slag te gaan.”

Landelijk steunt de TAA ongeveer 160 vrouwen, TAA Haarlem helpt momenteel vijf vrouwen, maar het is meer dan alleen geld. Stockmann: „Wanneer een jonge vrouw kan aangeven welk werk zij hiermee gaat doen, staan wij achter haar. Dan zeggen wij: ‘Dit kan jij!’ Met ons vertrouwen geven we ze een stukje eigenwaarde en zelfverzekerdheid terug.” Eind september ontving TAA Haarlem een donatie ter waarde 9.000 euro van de Soroptimisten Haarlem, een netwerk van vakvrou-

wen. Luijt: „Daarvan kunnen we heel wat vrouwen met studiegeld helpen.”

De twee merken dat de stichting vooral bekendstaat vanwege het borduurwerk en de slaaphazen, en niet als het fonds dat vrouwen kan helpen een studie te volgen. Stockmann: „Het is toch gek dat wij moeten leuren met onze fonds? Juist de vrouwen die ons nodig hebben, kunnen de weg naar ons niet altijd vinden.” Tegelijk merken ze een tanende aanvoer van handwerk. Luijt: „De handwerksters worden ouder en de jongere generatie heeft het druk. Vaak kennen zij de handwerktechnieken niet meer.”

Landelijk zijn er drie van de 25 afdelingen die geen handwerk meer aannemen en verkopen, maar zich alleen richten op de promotie en het verdelen van studiefondsen. Een sluiting van de winkel zien Luijt en Stockmann niet zo snel in Haarlem gebeuren. Wel maken zij plannen voor de toekomst met in 2021 het 150-jarige bestaan van TAA. Luijt: „We inventariseren wat goed verkoopt en met een jonge nieuwe vrijwilligster maken we plannen om ons assortiment te vernieuwen. Soms betekent dat een nieuw patroontje, of iets heel anders. Handgemaakte en unieke producten zijn nu hip, daar moeten we in mee blijven ontwikkelen.” Stockmann vult aan: „Al zal het druppelsgewijs zijn. We willen onze trouwe handwerksters ook niet kwijt.”